

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen

DOM
2012-05-07
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
5156-12
Enhet 15

SÖKANDE

Rent-A-Doctor AB, 556582-3480
Fyrverkarbacken 28
112 60 Stockholm

MOTPART

Stockholms läns landsting
Upphandlingsenheten
Box 22550
104 22 Stockholm

KONKURRENSVERKET	
2012-05-07	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår Rent-A-Doctor AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 237157

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND

Stockholms läns landsting (landstinget) har genomfört en upphandling avseende bemanningstjänster inom hälso- och sjukvård (SLL1912). Upphandlingen avser ramavtal för succesiva avrop efter behov under avtalstiden och har genomförts som en förenklad upphandling enligt 15 kap. LOU. Upphandlingen var uppdelad i flera delområden och anbudsgivare fick lämna anbud på samtliga eller enbart vissa delar av efterfrågade tjänster. Rent-A-Doctor AB (bolaget) lämnade anbud avseende område 1) legitimerad läkare och 2) specialistläkare allmän medicin/ distriktsläkare. Bolaget har inte tilldelats ramavtal för något av områdena.

YRKANDEN OCH GRUNDER M.M.

Bolaget yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen görs om.

Till grund för yrkandet har bolaget anfört följande. Landstinget har inte följt LOU och intentionerna med LOU. Till följd av de felaktigheter som begåtts i upphandlingen kommer bolaget att lida skada.

Landstinget har bestritt bifall till bolagets yrkande och har som grund för bestridandet angett följande. Upphandlingen har gjorts på ett korrekt sätt och landstinget har inte på något sätt brutit mot LOU eller de gemenskapsrättsliga principerna. Utvärderingen har genomförts i enlighet med förfrågningsunderlaget. Antagna anbudsgivare har uppfyllt ställda skall-krav. Prismodellen har inte varit otydlig. Inte heller lider eller riskerar bolaget att lida skada. Under inga omständigheter kan bolaget anses ha lidit skada såvitt gäller de områden där anbud inte har lämnats. Under inga omständigheter har bolaget lidit eller riskerat att lida skada av att AAA:s anbud kvalificerades. Även om anbudet från AAA inte skulle ha antagits så hade

inte bolagets anbud antagits eftersom deras pris var avsevärt högre och det fanns ett antal andra kvalificerade anbudsgivare som inte antogs men som rangordnats före bolaget. Vad bolaget anfört till stöd för sin ansökan om överprövning utgör inte skäl för förvaltningsrätten att besluta om ingripande mot upphandlingen enligt 16 kap. LOU.

PARTERNAS UTVECKLING AV TALAN

Bolaget har utvecklat sin talan genom att anföra i huvudsak följande.

Vissa anbudsgivare har inte uppfyllt skall-krav

På plats ett i tilldelningsbeskedet hittas anbudsgivare AAA MediGrupp (AAA), vilket här är att anse som ett exempel. Av dennes anbud framgår att bolaget under augusti 2011 betalat noll kronor i sociala avgifter för att under september 2011 och oktober 2011 betala sociala avgifter till Skatteverket om endast 14 743 kr respektive 16 358 kr. Detta motsvarar ca 1,5 heltidsuthyrd sjuksköterska per månad. Det skall-krav som AAA anser sig kunna uppfylla uppgår till 30 samtidiga tjänster (20 legitimerade sjuksköterskor och tio psykiatrisjuksköterskor) samt tio tjänster med allmänspecialler. Det är inte troligt att AAA kan leverera den omfattning av bemaningstjänster med tanke på den tidigare blygsamma verksamheten.

Detta tydliggörs också när AAA skriver att ”vi har större kapacitet inom all erbjudna områden men inte med den 100 %iga säkerhet som krävs för anbudet”. Att i *princip* ge en 100 % garanti ger såklart goda möjligheter att undvika åtaganden, vilket tydligt innebär en avsaknad av transparens (öppenhet och förutsägbarhet). I detta fall ställs ett samband mellan kundens beställda volymer och leveranssäkerheten. Naturligtvis är det för samtliga bolag gynnsamt om man regelbundet får ”en god beläggning”, men det har inte framkommit i förfrågningsunderlaget att man tillåts göra den kopplingen i sitt åtagande.

AAA skriver på frågan om möjlig leveransantal av läkare: "Vi har i praktiken fler läkare att hyra ut men inte med den 100%iga säkerhet som krävs i anbudet". Även det är en tydlig avsaknad av transparens (öppenhet och förutsägbarhet).

Bolaget hade definitivt kunnat erbjuda lägre priser i sitt anbud om bolaget fått utgå ifrån samma som AAA, nämligen att:

1. Åtagandet utgör en begränsad del av den totala kapaciteten
2. Bolaget regelbundet får en god beläggning
3. Leveranskrav ej är absoluta (leverans krävs i princip till kravnivå)

Ett annat exempel på orimlighet vad gäller bedömd leveranspotential är Ghion Systerjouren AB (Ghion), vilket även detta är att se som ett exempel. Man uppger att man bl.a. kan leverera tio distriktssköterskor och tio psykiatrisköterskor. Dock skriver man att "Bland sjuksköterskorna återfinns 14 distriktssköterskor och 12 sjuksköterskor med specialistutbildning inom psykiatri". Differensen mellan den leverans Ghion utlovar och nuvarande totalvolym är således extremt liten, och skulle enkelt saboteras av sjukdom eller leverans till andra.

Sammanfattningsvis har bolaget lidit skada på grund av att konkurrenter tillåtit bli leverantörer trots uppenbar oförmåga till långsiktigt god leverans. Skulle detta varit känt för bolaget, hade det enkelt kunna bli leverantörer.

Utöver detta ställer sig bolaget frågande till landstingets inkonsekvens gällande bedömning av skall-kravet avseende språk i förfrågningsunderlaget (Kravspecifikationen SSK punkt 5, sid 4-13). Av flera anbudsgivares anbud framgår att de avser rekrytera personal utanför Sveriges gränser (där ibland AAA). Endast Transmedica A/S uttrycker dock att deras tillgängliga

personal talar skandinaviska och detta bolags anbud förkastades just på grund av ej uppfyllelse av ovan nämnda skall-krav kring språk. Landstinget handlar även här i strid med likabehandlingsprincipen och 1 kap. 9 § LOU.

Orimligt låga anbud

Flera anbudsgivare i upphandlingen har prissatt timdebiteringen på ett orimligt sätt, i förhållande till aktuella lönekostnader. Det är inte rimligt att driva en sådan verksamhet utan någon egentlig täckning av övriga kostnader. Ett exempel är område 1, där LäkarResurs FA Rekryt AB (LäkarResurs) lagt ett pris om 700 kr/h för såväl tiden mellan 06-19 som övrig tid. Enligt bolagets förmenade motsvarar det de aktuella lönekostnadsnivåerna. Det innebär att LäkarResurs helt måste bortse från kostnader som preciseras i anbudet (bl.a. viten) och/ eller korrekta inbetalningar av pensioner, sociala avgifter och dylikt.

Sammanfattningsvis har bolaget lidit skada på grund av att konkurrenter tillåtit bli leverantörer trots att man uppenbart räknar med att antingen inte betala viten, och/eller inte avser göra korrekta inbetalningar av bl.a. sociala avgifter m.m.

Efter genomgång av upphandlingsdokumentationen är det uppenbart att landstinget i vissa fall förkastat vissa leverantörers anbud på grund av onaturligt låga anbud medan andras anbud ej har förkastats trots orimligt låga anbud. Upphandlingen och landstingets tolkning av anbudsgivarna är uppenbarligen godtycklig.

Otydlig prismodell

De olika bolagen har uppfattat prismodellen på olika sätt, vilket lett till en stor spridning av priserna. Det finns inga garantier för att kunden kommer att beställa i enlighet med viktningen. Detta leder till godtycklighet och

avsaknad av transparens (öppenhet och förutsägbarhet). Vilken i sin tur leder till en stor prisspridning, eftersom leverantörerna kalkylerar med vilken volym jourer som kommer att beställas. Utfallet blir här godtycklig.

Det finns alltså ingen transparens, då man inte vet vilka volymer som kommer att beställas, och/eller använder en på marknaden känd jourersättningsmodell.

Sammanfattningsvis har bolaget lidit skada på grund av att transparensen varit otydlig mellan de priser man lagt (avseende viktning) och de i framtiden beställda volymerna. Med ökad tydlighet, alternativt ett timpris som sedan justeras efter läkaravtalet jourmultiplar, hade bolaget kunnat lägga ett lägre pris.

Referenser

Bolaget har i enlighet med förfrågningsunderlagets riktlinjer lämnat tre referenser per offererat område.

Vid granskning av utvärderingen kan konstateras att bolaget inte kan granska om samtliga anbudsgivare har blivit behandlade lika. Bolaget har inte fått information kring vinnande anbudsgivares referenser varav bolaget överklagat landstingets beslut om att inte lämna ut någon form av information kring referenserna. Det går härmed inte att utläsa vilka referenser som är bedömda eller vilka referenserna är och om de har erfarenhet inom offererat område.

Den enda informationen som bolaget har kunskap om är att landstinget åtminstone inte har frågat en av det vinnande anbudets referenser då åtminstone en av referenserna arbetar på bolaget idag. Enligt den information som bolaget har erhållit från bolagets referenser har landstinget kontaktat åtminstone några av bolagets referenser. Detta innebär således att landstinget har kontaktat vissa referenser men inte andra. Landstingets agerande

är såväl godtyckligt som ett brott mot likabehandlingsprincipen i 1 kap. 9 § LOU.

Vidare anser bolaget att det är ett brott mot såväl transparensprincipen som likabehandlingsprincipen och 1 kap. 9 § LOU om anbudsgivare först måste ange tre referenser per anbudsområde och sedan inte följa upp dessa. Referenser är av stor vikt i denna form av upphandling för att bl.a. visa anbudsgivarens möjlighet att leverera och detta med hög kvalitet. Landstinget har här handlat i strid med 1 kap. 9 § LOU och de gemenskapsrättsliga principerna som bär upp LOU.

Av AAA:s kundlista framgår att AAA:s kunder främst består av kunder verksamma inom psykiatri och äldreomsorg. Om bolaget endast har de referenser som framgår av kundlistan är det uppenbarligen så att AAA inte lever upp till skall-kravet att ha minst tre referenser per anbudsområde.

Stabil ekonomisk ställning

Enligt förfrågningsunderlaget punkt 2.3 har landstinget vidare ställt krav på att anbudsgivare ska ha en stabil ekonomisk ställning. Bolaget ifrågasätter att AAA ens har kvalificerat sig till utvärderingen mot bakgrund av att AAA inte uppfyllt kravet i förfrågningsunderlaget avseende stabil ekonomisk ställning. Att enbart den omständigheten att AAA är nystartat och att någon årsredovisning ännu inte upprättats kan ej ses som en godtagbar förklaring till att inte uppfylla skall-krav. Bankgarantin torde, med anledning av formuleringen i förfrågningsunderlaget, tyda på att landstinget vill säkerställa att leverantören har förmåga att fullfölja ett avtal av denna storlek. Den bankgaranti som AAA inkommit med utgörs endast att ett påstående om att bolaget, under förutsättning av att banken genomför en vanlig kreditprövning, har möjlighet att vid behov erhålla bankgarantier. Bankgarantin visar med andra ord inte på AAA:s förmåga att fullfölja ett avtal av

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

denna storlek och genom detta lever AAA inte upp till skall-kravet om stabil ekonomisk ställning.

Detta är ytterligare ett exempel på att landstinget har gynnat AAA och därmed missgynnat de andra anbudsgivarna i upphandlingen vilket är ett brott mot likabehandlingsprincipen och 1 kap. 9 § LOU samt 15 kap. 12 § LOU.

Anbudsgivare har fått göra otillåtna kompletteringar i strid med LOU

Av landstingets begäran om förtydligande framgår det att landstinget har agerat i strid med 1 kap. 9 § LOU och 15 kap. 12 § LOU genom att tillåta att AAA har fått göra kompletteringar avseende ekonomisk ställning, inställetid samt prisbilagan. AAA har således fått lämna nya uppgifter utöver vad som är tillåtet enligt 15 kap. 12 § LOU samt gällande praxis.

Avseende inställetid har AAA getts möjlighet att helt ändra sitt anbud. Av avsnitt två i landstingets begäran om förtydligande framgår att AAA har angett två i sitt anbud (dvs. 2 dagar). Ett av skall-kraven innebar att inställetiden skulle vara max åtta timmar motsvarande en dag. Landstinget ändrade dock, efter att ha upplyst AAA om att de ej uppfyllt skall-kravet, ledtiden på så sätt att AAA uppfyllde skall-kravet.

Även om landstingets begäran om förtydligande och infordrande av komplettering i sig skulle vara tillåten, vilket bestrids, är landstinget i en sådan situation under alla omständigheter skyldigt att bereda samtliga anbudsgivare samma möjlighet till förtydligande och komplettering. Så har inte varit fallet. Tvärtom har landstinget endast låtit AAA korrigera motstridiga uppgifter och inkomma med ny information, trots att andra anbudsgivare uppenbart haft motsvarande intresse avseende andra uppgifter, t.ex. uppgifter om språk. Landstingets agerande har således varit godtycklig och oförenligt med såväl transparensprincipen som likabehandlingsprincipen.

Landstinget har utvecklat grunderna för sitt bestridande genom att i huvudsak anföra följande.

Påståendet om att vissa anbudsgivare inte uppfyllt skall-krav

Samtliga antagna anbudsgivare har uppfyllt samtliga skall-krav på antagna områden. En upphandlande myndighet har att utgå ifrån att lämnade uppgifter i ett anbud är riktiga och att anbudsgivaren har för avsikt att uppfylla sina förpliktelser i ett kommande avtal.

Det har inte funnits något krav på att en anbudsgivare ska ha erfarenhet av liknande leveransnivåer. Det är irrelevant vad AAA tidigare inbetalt i sociala avgifter. Bolagets resonemang medför att nystartade bolag i praktiken skulle uteslutas från att delta i offentliga upphandlingar. Sådana krav skulle vara i strid med såväl LOU som de gemenskapsrättsliga principerna. Ett nystartat företag får inte missgynnas.

Skrivningen i AAA:s anbud: ”vi har större kapacitet inom all erbjudan områden men inte med den 100 %iga säkerhet som krävs för anbudet” uppfattar landstinget på annat sätt än bolaget. Bolagets tolkning är att AAA uppfyller kravet på samtida bemanning men att de inte kan garantera bemanning på en högre nivå än miniminivån. Inte heller i övrigt finns det skäl för att anse att AAA skulle ha lämnat reservationer i sitt anbud.

AAA:s anbud innehåller enligt landstingets uppfattning ingen som helst friskrivning från de uppställda skall-kraven. AAA har utlovat kapacitet att leverera minst tio stycken samtida distriktsläkare. Om det under avtalsperioden, mot förmodan, skulle visa sig att AAA inte kan leverera enligt avtalet är det en rent civilrättslig fråga.

Det finns ingen anledning att anta att AAA inte skulle kunna leva upp till de uppställda kraven.

Det bestrids att Ghion inte skulle ha tillräcklig kapacitet för att leverera i enlighet med avtalet. Bolagets åsikt av hur många anställda som krävs för att klara leveranserna saknar självfallet betydelse. Det är upp till anbudsgivarna att bestämma hur deras befintliga resurser ska användas. Dessutom har anbudsgivarna självfallet möjligheten att utöka sina resurser under avtalsperioden. Om en antagen leverantör avböjer uppdrag inom kvalificerad kapacitet så kommer detta att få civilrättsliga följder i enlighet med de villkor som framgår av förfrågningsunderlaget. Det finns ingen anledning att anta att någon antagen leverantör inte skulle kunna uppfylla kravet på samtidiga leverans.

Landstinget har inte på något sätt varit inkonsekventa i bedömningen angående skall-kravet avseende språk. Att en anbudsgivare rekryterar personal utanför Sverige innebär i sig självfallet inte att personalen inte kommer att uppfylla kravet på att tala svenska. Personalens härkomst är givetvis inte relevant utan språkkunskaperna är relevanta. Landstinget har inte tolkat förfrågningsunderlaget olika. Transmedica A/S:s anbud har rätteligen förkastats eftersom skall-kravet avseende språk inte uppfylldes.

Orimliga låga anbud

Det kan inledningsvis konstateras att en upphandlande myndighet inte måste förkasta ett onormalt lågt anbud enligt 15 kap. 17 § LOU. Bestämelsen innehåller däremot en möjlighet att förkasta ett anbud med ett onormalt lågt pris för det fall en anbudsgivare inte lämnar ett tillfredsställande svar. Det är upp till den upphandlande myndigheten att avgöra om ett anbud är onormalt lågt och för det fall man anser så vara fallet begära in en förklaring enligt 15 kap. 17 § LOU.

Påståendet om att FA Rekryt AB skulle ha för avsikt att i förekommande fall inte betala viten är grundlöst. I händelse av misstanke om att en leve-

rantör inte fullgör sina skyldigheter avseende skatter och avgifter granskar landstinget detta vid avtalsuppföljning.

Det finns ingen grund för påståendet att de priser som angivits i anbudena är så låga att de i sig ger stöd för att anbudena inte uppfyller de kvalitetskrav eller övriga krav som framgår av förfrågningsunderlaget.

Påståendet om att vissa anbud skulle ha förkastats på grund av att de var onormalt låga är direkt felaktigt. Ingen anbudsgivares anbud har förkastats enligt 15 kap. 17 § LOU. Däremot har ett par leverantörers anbud förkastats på grund av att de inte offererat priser inom det uppställda skall-kravet avseende prisspannet övrig tid. Det föreligger inte någon godtycklighet utan alla anbud har utvärderats i enlighet med förfrågningsunderlaget.

Påståendet om otydlig prismodell

Landstinget bestrider påstående om att prismodellen skulle vara otydlig.

I denna upphandling skulle anbudsgivarna lämna priser på vardag och övrig tid, där övrig tid offereras inom ett prisspann, lägst som vardag, högst 100 % högre än vardagspris för läkare och högst 50 % högre än vardag för övriga områden.

Det är den upphandlande myndigheten som har att avgöra hur en utvärderingsmodell ska utformas. Prismodellen har angetts på ett tydligt sätt och som framgår av dåvarande Regeringsrättens (numera Högsta förvaltningsdomstolen, förvaltningsrättens anm.) uttalanden i RÅ 2002 ref. 50, har leverantören kunnat avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter för betydelse.

Hur utvärderingspriserna kommer att beräknas framgår klart och tydligt av förfrågningsunderlaget. Utvärderingspriserna består av offererat pris per

timme multiplicerat med angiven förbrukning per område och priskategori summerat per område.

Det är riktigt att landstinget inte garanterar några volymer. Detta framgår också klart och tydligt av förfrågningsunderlaget. Skälet härför är att det inte är möjligt att garantera volymer på grund av att köpmönstret kan komma att ändras under den period som ramavtalet ska gälla. Det har på intet sätt varit fråga om någon godtycklighet.

Det bör även framhållas att det vare sig av LOU eller EU-rätten framgår någon skyldighet att i ett förfrågningsunderlag ange en garanterad volym på det som kommer att avropas enligt ett ramavtal.

Landstinget har angett historisk volym och genomfört utvärderingen i enlighet med detta. Det är transparent och tydligt hur de olika prispositionerna kommer att viktas mot varandra och att de baseras på historisk förbrukning. Den historiska förbrukningen är den enda omständigheten som kan sägas ge någon vägledning avseende vilka volymer som kan komma att avropas. Landstinget kan inte se att det skulle strida mot principen om transparens att inte ange en garanterad volym. Samtliga anbudsgivare har haft förutsättningarna klara för sig och därigenom möjligheten att lämna ett konkurrenskraftigt anbud.

I anbudsinbjudan under 1.17 prövning av anbud står följande:

Anbudsgivarens pris för vardag (pris a) och för övrig tid (pris b) kommer att multipliceras med angiven förbrukning i prisbilagan och summeras per område till ett utvärderingspris.

I frågor och svar 2 fråga 3 anges bl.a. följande

[...] Angiven "Förbrukning" per område och tid baseras på statistik. [...].

Samtliga anbudsgivare har alltså haft tillgång till en uppskattning av förbrukningen och därför inte behövt "gissa". Någon skyldighet att garantera att tjänster kommer att avropas i en viss minsta omfattning finns inte heller enligt LOU eller de gemenskapsrättsliga principerna.

Referenser

Landstinget kan enbart konstatera att bolaget i denna del inte åberopat att någon antagen anbudsgivare inte skulle ha uppfyllt det aktuella skalkravet. Den omständigheten att vissa uppgifter i referensbilagorna omfattas av sekretess enligt 31 kap. 16 § offentlighets- och sekretesslagen medför självfallet inte att det finns grund för förvaltningsrätten att besluta om ingripande mot upphandlingen.

Det enda kvalificeringskrav som uppställdes var att anbudsgivarna skulle lämna referenser. Referenserna har inte bedömts på annat sätt än att det kontrollerats att det bifogats tre stycken per offererat område. Syftet med att referenserna lämnades var att landstinget skulle kunna bedöma om kravet på erfarenhet var uppfyllt. Referenser har inte utgjort ett utvärderingskriterium i denna upphandling.

Landstinget har inte kontaktat någon av bolagets referenser i upphandlingen. Även i fall någon anbudsgivares referenser skulle ha kontaktas så bestrids det med bestämdhet att detta skulle vara i strid med likabehandlingsprincipen. Med hänsyn till hur det aktuella kravet är utformat skulle landstinget, om så befanns vara erforderligt, kunna kontakta en referens för att kontrollera om lämnade uppgifter var riktiga.

Det framgår med all önskvärd tydlighet kravet i förfrågningsunderlaget gällande referenser (anbudsinvjudan pkt 1.15.3) att det inte förelegat någon skyldighet för landstinget att kontakta lämnade referenser. Eller för den delen att så skulle ske.

AAA har lämnat anbud avseende legitimerad sjuksköterska, psykiatrisk sjuksköterska och allmän/distriktsläkare. De referenser som AAA lämnat in avser relevant verksamhet nämligen psyksjukvården, äldreomsorg (det är vanligt att en allmänsjuksköterska arbetar på ett äldreboende) och vårdcentral/privatklirik för allmänläkare.

Stabil ekonomisk ställning

Det bestrides att AAA:s anbud inte skulle ha uppfyllt samtliga uppställda skall-krav.

Mot bakgrund av att AAA är ett nystartat företag och innehållet i den bankgaranti som AAA lämnade in begärde landstinget ett förtydligande. AAA kom in med bankgaranti i enlighet med de krav som landstinget uppställde. Även i övrigt har AAA kommit in med förtydligande avseende den ekonomiska ställningen.

En upphandlande myndighet får inte missgynna ett nystartat bolag. Mot bakgrund av de kompletteringar som lämnats anser landstinget att det står klart att AAA uppfyllt kravet på att ha en stabil ekonomisk ställning. Någon grund för att utesluta AAA:s anbud föreligger alltså inte.

Av anbudsinvjudan pkt 1.15.2 framgår att en anbudsgivare på landstinget begäran ska inkomma med en koncerngaranti/moderbolagsgaranti eller bankgaranti samt kunna lämna ytterligare uppgifter som styrker hur avtalet säkerställs ur ett ekonomiskt perspektiv. Så har skett genom AAA:s förtydligande avseende bankgarantin och övriga ekonomiska uppgifter. Detta förfarande står enligt landstingets uppfattning inte i strid med LOU eller de grundläggande principerna.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

Ghion har uppfyllt samtliga ställda krav i upphandlingen. Det finns ingen anledning att anta att de inte kan leverera efterfrågad kapacitet.

Påståendet om att anbudsgivare fått göra otillåtna kompletteringar

Enligt 15 kap. 12 § LOU får en upphandlande myndighet begära att ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Landstinget bestrider att AAA:s förtydliganden avseende ekonomisk ställning och inställetid i prisbilagan inte skulle vara förenliga med LOU eller de EU-rättsliga principerna.

AAA har inte tillåtits att komplettera sitt anbud utan endast tillåtits att förtydliga innehållet i redan inlämnad bankgaranti samt förtydligat redovisningen av den ekonomiska ställningen då AAA inte kunde presentera en årsredovisning på grund av att bolaget var nystartat. Av anbudsinvjudan pkt 1.15.2 framgår att en anbudsgivare på landstingets begäran ska komma med en koncerngaranti/moderbolagsgaranti eller bankgaranti samt kunna lämna ytterligare uppgifter som styrker hur avtalet säkerställs ur ett ekonomiskt perspektiv. Så har skett genom AAA:s förtydligande avseende bankgarantin och övriga ekonomiska uppgifter. Detta förfarande står enligt landstingets uppfattning inte i strid med LOU eller de grundläggande principerna.

AAA har inte tillåtits att ändra sitt anbud avseende ledtider. Det är i och för sig riktigt att AAA angett ledtid 2 (innebärandes två dagar) i prisbilagan. I förfrågningsunderlaget uppställdes dock som skall-krav att inställetiden skall vara max 8 timmar (=1 dag). AAA intygade att man uppfyllde samtliga ställda skall-krav i vilket ingår även kravet på inställetid. Detta intyg ingavs i samband med inlämnande av AAA:s anbud. Begäran om förtydligande avseende ledtider som skickades till bland andra AAA avsåg ett

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

förtydligande till en komplicerad prisbilaga. Förtydligandet gällde en precisering av redan lämnade uppgifter om att inställetiden skulle vara max 8 timmar (=1dag). I prisbilagan tillkom begreppet "ledtid" med vilket avsågs "inställetid". Begreppet "ledtid" var inte definierat och det visade sig att flera anbudsgivare missförstått begreppet. Av denna anledning begärdes förtydligande från alla anbudsgivare vars anbud innehöll aktuell motstridighet. Elva av 25 anbudsgivare angav fel uppgift i prisbilagan. Uppgiften i prisbilagan var enbart till för administrering i inköpssystemet och tillför upphandlingen inget i sak. Bland de elva anbudsgivare som fått begäran om förtydligande finns bolaget. Förtydligandet var tillåtet och medförde ingen risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Av 1 kap. 9 § LOU framgår följande. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 15 kap. 12 § LOU framgår följande. En upphandlande myndighet får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet. Myndigheten får begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Av 15 kap. 17 § LOU framgår följande. En upphandlande myndighet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får

dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått tillfredsställande svar.

Av 16 kap. 2 § LOU i tillämplig lydelse framgår följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Bolaget har hos förvaltningsrätten ansökt om överprövning och bl.a. gjort gällande att bolaget inte kunnat granska om samtliga anbudsgivare blivit behandlade lika på grund av att landstinget valt att inte lämna ut all information om vinnande anbudsgivares referenser. I samband med sitt sista yttrande den 3 maj 2012 har bolaget förbehållit sig rätten att komplettera sin talan så snart av bolaget begärda handlingar från landstinget kommit bolaget till handa. Mot bakgrund av de skäl bolaget angivit till att bolaget vill ha ut handlingarna och med hänsyn till att bolaget av förvaltningsrätten blivit förelagda att slutföra sin talan samt informerade om att ytterligare anstånd med att komplettera slutanförandet inte kan påräknas anser förvaltningsrätten att bolagets begäran om att utfå aktuella handlingar inte utgör hinder för förvaltningsrätten att slutligt avgöra målet.

1. Inledande utgångspunkter

Upphandlingsprocessen ska kännetecknas av förutsebarhet, transparens och likabehandling. Ett förfrågningsunderlag ska vara så pass tydligt att samtliga anbudsgivare ges insikt i hur bedömningen av deras anbud kommer göras. Den upphandlande myndigheten får inte göra prövningen mot andra kriterier än dem som funnits i underlaget och har därför en skyldig-

het att från utvärderingen utesluta leverantörer vars anbud inte uppfyller ett eller flera s.k. skall-krav. Förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får dock godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och EU-rätten inte träds för när (jfr RÅ 2002 ref. 50).

2. Fråga om otydlig prismodell

Bolaget har gjort gällande att prismodellen inte varit transparent då man inte vet vilka volymer som kommer att beställas, och/eller använder en på marknaden känd jourersättningsmodell. Landstinget har anfört att det inte är möjligt att garantera några volymer på grund av att köpmönstret kan komma att ändras under den period som ramavtalet ska gälla. Landstinget har vidare anfört att prismodellen inte strider mot principen om transparens då samtliga anbudsgivare har haft förutsättningarna klara för sig och därigenom möjligheten att lämna ett konkurrenskraftigt anbud.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning. Det är den upphandlande enheten som har att identifiera sitt behov och utifrån detta står det myndigheten fritt att utforma förfrågningsunderlaget inför upphandlingen. Förfrågningsunderlaget måste dock stå i överensstämmelse med LOU och de gemenskapsrättsliga principer som ligger till grund för lagstiftningen. Förvaltningsrätten finner, att med hänsyn till vad landstinget anfört om att det inte är möjligt att garantera några volymer på grund av att köpmönstret kan komma att ändras under den period som ramavtalet ska gälla och med hänsyn till att den enda vägledning som finns, och som lämnats i förfrågningsunderlaget, är historisk statistik, har landstinget haft objektiva skäl att utforma prismodellen på så sätt som gjorts. Vidare har prismodellen i aktuellt avseende angivits på ett tydligt sätt i förfrågningsunderlaget och alla anbudsgivarna har således haft förutsättningarna klara för sig. Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten att prismodellen inte strider mot LOU eller de gemenskapsrättsliga principerna.

3. Fråga om orimligt låga anbud

Bolaget har gjort gällande att flera anbudsgivare, bl.a. LäkarResurs, har prissatt timdebiteringen på ett orimligt sätt i förhållande till aktuella lönekostnader och att detta inneburit skada för bolaget då konkurrenter tillåts bli leverantörer trots att de inte avser att göra korrekta inbetalningar av bl.a. sociala avgifter m.m. Vidare har bolaget anfört att landstinget i vissa fall förkastat vissa leverantörers anbud på grund av onaturligt låga anbud medan andras anbud inte har förkastats trots orimligt låga anbud och att detta inneburit godtycke. Landstinget har anfört att det inte finns någon grund för påståendet att de priser som angivits i anbuden är så låga att de i sig ger stöd för att anbuden inte uppfyller de kvalitetskrav eller övriga krav som framgår av förfrågningsunderlaget. Vidare gör landstinget gällande att ingen anbudsgivare har förkastats enligt 15 kap. 17 § LOU. Däremot har ett par leverantörers anbud förkastats på grund av att de inte offererat priser inom det uppställda skall-kravet avseende prisspannet övrig tid. Det föreligger således inte någon godtycklighet utan alla anbud har utvärderats i enlighet med förfrågningsunderlaget.

Inledningsvis konstaterar förvaltningsrätten att det ankommer på bolaget att anföra de omständigheter som ligger till grund för ansökan om överprövning på ett tydligt sätt. Då bolaget inte har angett vilka konkurrerande anbudsgivare bolaget gör gällande prissatt timdebiteringen på ett orimligt sätt – med undantag för LäkarResurs - så har förvaltningsrätten enbart att pröva vad som anförs avseende bolaget LäkarResurs.

Förvaltningsrätten gör härmed följande bedömning. Förvaltningsrätten finner inte att det i målet kommit fram omständigheter avseende LäkarResurs prisuppgifter som kan anses ha inneburit att landstinget haft anledning att ifrågasätta om dessa anbudsgivare kunnat uppfylla ramavtalets förpliktelser. Landstinget har härtill inför upphandlingen gjort en egen bedömning avseende vad som är en godtagbar lägsta prisnivå genom att uppställa ett

prisspann som skall-krav för övrig tid. Det har inte gjorts gällande i målet att LäkarResurs anbud understiger prisspannet. Att anbudet inte har förkastats innebär således inte att landstinget handlat godtyckligt. Att de anbud som har understigit den nivå skall-kravet avseende prisspann anger har förkastats kan vidare inte heller anses inneburi något godtycke från landstingets sida. Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten att landstinget inte har brutit mot LOU eller de gemenskapsrättsliga principerna.

4. Fråga om otillåtna kompletteringar

Bolaget har anfört att omständigheten att AAA av landstinget tillåtits att förtydliga uppgifter om sin ekonomiska ställning strider mot LOU. Vidare har bolaget gjort gällande att AAA har tillåtits att ändra i sitt anbud avseende ledtider, vilket inte är förenligt med LOU. Landstinget har anfört att förfarandet att tillåta AAA att förtydliga redan lämnade uppgifter inte är i strid med LOU.

Förvaltningsrätten gör härvid följande bedömning. Det framgår av förfrågningsunderlaget under punkt 1.15.2 att landstinget kommer att göra en bedömning av huruvida anbudsgivarna har en stabil ekonomisk ställning och att landstinget härvid kan komma att begära in bankgaranti samt ytterligare uppgifter som styrker hur avtalet säkerställs i ett ekonomiskt perspektiv. En upphandlande myndighet får enligt 15 kap. 12 § LOU begära förtydligande och komplettering av ett anbud. Förutsättningarna för att en myndighet ska kunna begära förtydliganden eller kompletteringar är att det kan ske utan särbehandling eller konkurrensbegränsning. Den omständigheten att en leverantör ombeds att komplettera en viss uppgift, behöver i sig inte innebära att andra leverantörer ska ges möjlighet att komplettera annat än motsvarande eller till sin karaktär motsvarande uppgifter eller handlingar m.m.

Att AAA har tillåtits att förtydliga innehållet i en redan lämnad bankgaranti samt fått förtydliga redovisningen av sin ekonomiska ställning har enligt förvaltningsrättens bedömning inte stått i strid med förfrågningsunderlaget. Inte heller har det inneburit att anbudet har ändrats i strid med LOU eller unionsrätten utan det har enbart varit fråga om ett sådant förtydligande/ komplettering som är möjlig att göra i enlighet med 15 kap. 12 § LOU.

Vidare finner förvaltningsrätten att inte heller landstingets begäran av AAA om förtydligande avseende "inställelsetid" kan anses stå i strid med LOU eller unionsrätten mot bakgrund av att AAA i sitt anbud intygat att man uppfyllt samtliga skall-krav i vilket även ingår kravet på inställelsetid och att begreppet "ledtid" visats missförstås av flera anbudsgivare.

Förvaltningsrätten finner således att det faktum att landstinget begärt in ovan angiva uppgifter och förklaringar av AAA inte inneburit att kompletteringar har gjorts i strid med LOU eller gemenskapsrätten. Vad bolaget anfört om att andra anbudsgivare haft intresse av att komplettera avseende andra uppgifter föranleder ingen annan bedömning.

5. Fråga om landstingets förfarande avseende referenser strider mot LOU
Bolaget har anfört att landstinget har kontaktat vissa referenser men inte andra och att agerandet är såväl godtyckligt som ett brott mot likabehandlingsprincipen i 1 kap. 9 § LOU. Vidare har bolaget anfört att det är ett brott mot såväl transparensprincipen som likabehandlingsprincipen och 1 kap. 9 § LOU om anbudsgivare först måste ange tre referenser per anbudsområde och sedan inte följa upp dessa. Landstinget har anfört att det framgår av förfrågningsunderlaget gällande referenser att det inte förelegat någon skyldighet att kontakta referenser eller för den delen att så skulle ske. Med hänsyn till hur det aktuella kravet är utformat skulle landstinget dock,

om så fanns erforderligt, kunna kontakta en referens för att kontrollera om lämnade uppgifter var riktiga.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning. Av anbudsinbjudan punkt 1.15.3 framgår att anbudsgivaren ska ha erfarenhet av bemanningsuppdrag inom respektive erbjudet område och ska som bevis lämna tre referenser. Det framgår inte att referenserna ska kontaktas eller att referenserna utgör ett utvärderingskriterium. Bolaget har inte gjort gällande att förfrågningsunderlaget varit otydligt på denna punkt. Bolaget har vidare inte angivit på vilket sätt det inneburit skada för bolaget vare sig att landstinget skulle ha underlåtit att kontakta referenser eller att landstinget skulle ha kontaktat vissa referenser men inte andra. Något skäl för ingripande enligt LOU finns således inte.

6. Fråga om konkurrerande anbudsgivare inte uppfyllt skall-krav

6.1 Krav på stabil ekonomisk ställning

Bolaget har gjort gällande att AAA inte uppfyllt kravet i förfrågningsunderlaget om att anbudsgivare ska ha en stabil ekonomisk ställning genom att dess inlämnade bankgaranti inte utgör en bankgaranti i egentlig mening, utan endast en villkorad utfästelse och att kvalificeringen av AAA inneburit skada för bolaget. Landstinget har anfört att landstinget uppfattat den aktuella bankgarantin på så sätt att villkoret i bankgarantin är att AAA erhåller ett avtal med landstinget. Landstinget har vidare anfört att bankgarantin och övriga handlingar som AAA kommit in med är tillräckliga för att AAA ska anses ha uppfyllt kravet på stabil ekonomisk ställning.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning. Av bankgarantin kan bl.a. följande skrivning utläsas:

Vi har blivit informerade om att vår kund AAA Medicare AB kommer behöva erbjuda en bankgaranti för ev. kostnader de kan förorsaka SLL med anledning av avtal enligt förfrågan SLL1912. Vi kommer bevilja en garanti på 50 000 kr, om

de förutsättningar banken och kund avtalet uppfylls. Vi behöver dock ett underliggande dokument från SLL för att kunna färdigställa berörd garanti.

Med hänsyn till bankgarantins utformning och då det inte kommit fram något i målet som tyder på att landstingets bedömning att AAA uppfyller det uppställda skall-kravet baseras på annat än sakliga grunder finner förvaltningsrätten att landstinget inte har frångått de kriterier som anges i förfrågningsunderlaget eller att kraven i 1 kap. 9 § LOU åsidosatts på sätt som bolaget gjort gällande.

6.2 Krav på långsiktig god leverans

Bolaget har gjort gällande följande. Det är inte troligt att AAA kan leverera den omfattning av bemanningstjänster som krävs i upphandlingen med tanke på den blygsamma verksamhet som AAA bedriver. Vidare har AAA reserverat sig i sitt anbud avseende den leverans som utgör ett skall-krav i förfrågningsunderlaget. AAA har även i sitt anbud friskrivit sig från upphandlingens skall-krav avseende leverans. Differensen avseende den leverans Ghion utlovar och nuvarande totalvolym är vidare extremt liten, och skulle enkelt saboteras av sjukdom eller leverans till andra. Landstinget borde utifrån förfrågningsunderlagets ställda krav säkerställt att samtliga antagna leverantörer har en rimlig möjlighet att fullgöra sin del av uppdraget. Landstingets agerande strider mot likabehandlingsprincipen. Bolaget har lidit skada på grund av att konkurrenter tillåtits bli leverantörer trots uppenbar oförmåga till långsiktigt god leverans. Landstinget har gjort gällande att en upphandlande myndighet har att utgå ifrån att lämnade uppgifter i ett anbud är riktiga och att anbudsgivarna har för avsikt att uppfylla sina förpliktelser i ett kommande avtal. Det finns inte skäl för att anse att AAA skulle ha lämnat reservationer i sitt anbud eller att AAA:s anbud innehåller någon som helst friskrivning från de uppställda skall-kraven. Bolagets åsikt om hur många anställda som krävs för att Ghion ska klara leve-

ransen saknar betydelse. Det finns heller ingen anledning att anta att någon antagen leverantör inte skulle kunna uppfylla kravet på samtida leverans.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning. Varken i LOU, i dess förarbeten eller i rättspraxis finns stöd för att en upphandlande myndighet skulle vara skyldig att kontrollera om uppgifterna som lämnats i ett anbud avseende de krav som ställs på det upphandlande föremålet är riktiga. En sådan kontroll stäcker sig i vart fall inte längre än att den upphandlande myndigheten jämför uppgifterna i anbudet med de obligatoriska krav som angetts i förfrågningsunderlaget. Landstinget har således inte haft någon skyldighet att säkerställa att de uppgifter anbudsgivarna har lämnat är riktiga så som bolaget anfört.

Landstinget har således haft att utgå ifrån de uppgifter som Ghion lämnat om sin kapacitet till samtida leverans. Det är ostridigt i målet att Ghion bl.a. har angett att de kan leverera tio distriktssköterskor och tio psykiatrisköterskor, vilket är det krav som uppställs i förfrågningsunderlaget punkt 1.15.3. Vidare har Ghion bl.a. angett att "Bland sjuksköterskorna återfinns 14 distriktssköterskor och 12 sjuksköterskor med specialistutbildning inom psykiatri". Vad bolaget anfört om att differensen mellan den leverans Ghion utlovar och nuvarande totalvolym är extremt liten och enkelt skulle kunna saboteras av sjukdom eller leverans till andra kunder utgör enligt förvaltningsrättens mening inte skäl att underkänna landstinget bedömning av att kvalificera Ghion. Oavsett denna bedömning har bolaget inte lidit skada på grund av kvalificeringen av Ghion avseende områdena distriktssköterskor och psykiatrisköterskor då bolaget inte lämnat anbud på detta område. Det finns således inte stöd för ingripande enligt LOU och unionsrätten.

Av handlingarna i målet framgår att AAA i sitt anbud bl.a. angett att "vi har större kapacitet inom all erbjuden områden med inte med den 100 %iga

säkerhet som krävs för anbudet". Förvaltningsrätten finner inte att det framkommit omständigheter som tyder på att landstingets tolkning av anbudet har haft annat än sakliga grunder. Vidare framgår av AAA:s inlämnade anbud i kravspecifikationen under processbeskrivningen följande skrivning:

För att möta kravet på samtidig uthyrning erbjudet antal läkare inom aktuellt område med i princip 100 %ig säkerhet bygger det grundläggande på att det åtagande vi gör utgör en begränsad del av vår totala kapacitet. Att vi har tillräcklig kapacitet följs kontinuerligt upp genom att vi håller fortlöpande kontroll på hur nära kapacitetsläget vi kommer vid enskilda tillfällen 4 ggr/år följer vi upp kapacitetsläget mera kvalificerat och tar ställning till vilken framtida kapacitet vi skall bemanna för. Detta betyder att när vi i ett givet skede närmar oss kapacitetstaket vidtar vi förebyggande åtgärder för att säkra ev. tillkommande efterfrågan.

[...]

Det är uppenbart att om vi regelbundet kommer att få en god beläggning av det här uppdraget så kommer vi att uthålligt kunna ha en större säkerhet när det gäller att leva upp till den kapacitetsnivå vi åtagit oss.

Förvaltningsrätten finner inte stöd för att AAA:s beskrivning ovan av sin process för att under avtalstiden säkerställa förmågan att leverera efterfrågad kompetens innebär att AAA reserverat sig eller friskrivit sig från upphandlingens skall-krav. Det har inte heller framkommit andra omständigheter som utgör skäl för att landstingets bedömning av att AAA i övrigt uppfyller nu gällande skall-krav gjorts på annat än sakliga grunder eller att bedömningen gjorts i strid med förfrågningsunderlaget eller de principer som styr LOU. Vad bolaget anfört om AAA:s blygsamma verksamhet föranleder ingen annan bedömning.

6.3 Språkkrav

Bolaget har gjort gällande att landstinget varit inkonsekvent gällande bedömningen av skall-kravet avseende språk då det av flera anbudsgivares anbud framgår att de avser rekrytera personal utanför Sverige gränser.

Landstinget har dock förkastat Transmedica A/S anbud på grund av att det bolaget inte uppfyllt språk-kravet. Landstingets agerande strider mot lika-behandlingsprincipen. Landstinget har gjort gällande att det faktum att en anbudsgivare rekryterar personal utanför Sverige inte innebär att personalen inte kommer att uppfylla kravet på att tala svenska.

Förvaltningsrätten finner inte att det framkommit skäl som tyder på att kvalificerade anbudsgivare inte uppfyllt språk-kravet. Enbart den omständigheten att en anbudsgivare avser rekrytera personal utanför Sverige gränser utgör inte skäl för att anse att språkkravet inte är uppfyllt. Bolaget har vidare inte preciserat på vilket sätt det inneburit skada för bolaget att landstinget kvalificerat anbudsgivare som avser att rekrytera personal från utlandet eller att landstinget har förkastat Transmedica A/S anbud. Någon grund för ingripande enligt LOU finns således inte.

6.4 Krav på referenser

Bolaget gör gällande att AAA inte lever upp till skall-kravet att ha minst tre referenser per anbudsområde då det av AAA:s kundlista framgår att dess kunder främst består av kunder verksamma inom psykiatri och äldreomsorg. Landstinget gör gällande att AAA:s referenser avser relevant verksamhet, nämligen psyksjukvården, äldreomsorg (det är vanligt att en allmänsjuksköterska arbetar på ett äldreboende) och vårdcentral/privatklinik för allmänläkare.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning. Landstinget har i målet uppgett att AAA lämnat anbud avseende legitimerad sjuksköterska, psykiatrisk sjuksköterska och allmän/distriktsläkare, en uppgift som bolaget inte invänt mot. Förvaltningsrätten finner mot bakgrund av vad landstinget angett bedöma vara relevant verksamhet och de områden AAA lämnat anbud på att det inte framkommit skäl i målet som ger anledning att underkänna landstingets bedömning av att AAA:s referenser avser relevant verksam-

het. Inte heller kan bolaget antas lida eller riskera att lida skada på grund av AAA:s kvalificering på områdena legitimerad sjuksköterska och psykiatrisk sjuksköterska då bolaget inte lämnat anbud på dessa områden. Det finns således inte stöd för ingripande enligt LOU eller unionsrätten.

7. Fråga om AAA:s och LäkarResurs kvalificering inneburit skada för bolaget

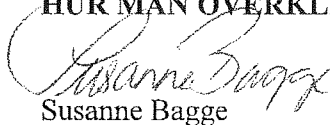
Landstinget har som grund för bestridande anfört att bolaget inte lidit eller riskerat att lida skada. Vidare har landstinget anfört att bolaget under inga omständigheter lidit eller riskerat att lida skada av att AAA:s anbud kvalificerades eftersom att även om anbudet från AAA hade förkastats så hade ändå inte bolagets anbud antagits. Bolagets anbud var nämligen avsevärt högre och det fanns ett antal andra kvalificerade anbudsgivare som inte antogs men som rangordnats före bolaget.

Av utredningen i målet framgår att bolaget kom först på åttonde plats på område 1) Legitimerad läkare och på nionde plats på område 2) Läkare Allmänmedicin/ Distriktsläkare. Sex anbud antogs på båda områdena, av vilka LäkarResurs och AAA rangordnades som nummer ett på respektive område. Även om LäkarResurs och AAA hade diskvalificerats på de av bolagets angivna grunder skulle således bolaget inte ha tilldelats kontrakt i upphandlingen. Mot ovan angiven bakgrund anser förvaltningsrätten att - oaktat förvaltningsrättens bedömning ovan i frågan om LäkarResurs och AAA rätteligen kvalificerats - så kan ingripande enligt LOU eller unionsrätten ändå inte ske på de grunder som avser LäkarResurs och AAA:s kvalificering med hänsyn till att kvalificeringen inte kan anses ha inneburit skada eller risk för skada för bolaget.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten finner mot ovan angiven bakgrund att det bolaget har anfört inte ger stöd för ingripande enligt LOU. Bolagets ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU)

Susanne Bagge

Rådman

Föredragande har varit Julia Nyberg.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU